

XVI. Ἡ Χρῆσις τῆς Γνώσεως στὶς γεωπολιτικὰς ἐπιδιώξεις τῶν κρατούντων τῆς γῆς.

[Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καὶ ὑγείας. Τετάρτη 15 Φεβρουαρίου 2017 στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ.]

A. Εἰσαγωγή

Ἡ γνώσις τῆς γεωπολιτικῆς πραγματικότητος ἀπετέλεσε, ἀποτελεῖ καὶ θὰ ἀποτελεῖ πάντοτε πρόκληση πρὸς τοὺς πολιτικοὺς καὶ πνευματικοὺς ταγούς. Οἱ κρατοῦντες εἰς τὸν Πλανήτη διαθέτουν ἰσχυρὰ κέντρα μελέτης τῆς γεωπολιτικῆς πραγματικότητος, ὥστε λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ προκύπτοντα γεωπολιτικὰ ὑποδείγματα νὰ προβοῦν στὴν χάραξη τῶν ἀντιστοίχων ἡγεμονικῶν ἢ κυριαρχικῶν διεθνῶν στρατηγικῶν τους.

Ἡ σημερινὴ πραγματικότης ὅμως χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν τάση ἀναθεωρήσεως τῶν παραδοσιακῶν στοχαστικῶν ἐκείνων ὑποδειγμάτων τῆς ψυχροπολεμικῆς περιόδου, ὅπου τὸ σύνολο τῶν κοινωνικῶν, πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ζητημάτων εὑρίσκαν τὶς γνωστὰς «ἀσφαλεῖς» καὶ σαφεῖς ἀπαντήσεις τους. Τὰ παραδοσιακὰ αὐτὰ «ὀλιστικά» παραδείγματα, τὰ ὁποῖα ἔτυχαν καὶ ἐφαρμογῆς ἐπὶ συγκεκριμένων ἐθνικῶν κοινωνικῶν σχηματισμῶν, ὅπως καὶ ἐπὶ ομάδων ἐθνικῶν κοινωνικῶν σχηματισμῶν, ἦσαν ἐν πολλοῖς δύο: τὸ Παράδειγμα τοῦ «Ἐπικρατοῦ σοσιαλισμοῦ» καὶ τὸ «Φιλελεύθερο» διαλεκτικῶς ἀντίθετόν του.

Πέριξ αὐτῶν τῶν δύο φιλοσοφικο-ιδεολογικῶν ἀξόνων τῶν ὀριοθετηθέντων ἀπὸ τὸ γεωπολιτικὸ ὑπόδειγμα (model) τοῦ N. Spykman, τὸ προσδιορίζον γεωγραφικῶς τὸν ἀνταγωνισμόν μεταξὺ τῶν Χερσαίων (Σύμφωνον Βαρσοβίας-Ρωσσία-Χῶρες δορυφόροι) καὶ τῶν Θαλασσιῶν Δυνάμεων (ΗΠΑ-Βρεταννία-Ἰαπωνία-NATO-Χῶρες δορυφόροι) συνεσπειρώθησαν γεωπολιτικῶς, ιδεολογικῶς, ἀμυντικῶς, οἰκονομικῶς καὶ ἐν κατακλείδι, γεωστρατηγικῶς, οἱ δύο ἀντικρουόμενοι κόσμοι: ὁ Ἀνατολικὸς καὶ ὁ Δυτικὸς ἀντιστοίχως.

Μὲ τὸν κυρίαρχο αὐτὸν διαχωρισμὸν συνετάγησαν καὶ οἱ ἀντίστοιχες κυβερνητικῆς ἔλιτ τῶν Ἐθνικοκρατικῶν δρώντων (actors) τῶν ὑπαγομένων στὶς

ήγεμονικές διεθνείς δομές (international structures) τῶν Διεθνῶν Πόλων Ἴσχύος (International power poles). Τὸ αὐτὸ φαινόμενον ἐχαρακτήρισε ἐπὶ ὀλόκληρον τὸν Κ' αἰώνα, τὶς ἀντίστοιχες πολιτικὲς κουλτοῦρες καὶ κυρίαρχες ἰδεολογίες ὅπως καὶ τὶς γεωστρατηγικὲς προσεγγίσεις τῶν ἀνωτέρω Διεθνῶν Πόλων ἰσχύος καὶ τῶν δορυφόρων τους.

A.1. Τὸ παρελθὸν ἡγεμονικὸ διπολικὸ γεωπολιτικὸ Παράδειγμα καὶ ἡ πολιτικὴ του ἀντίληψις ἀπὸ τὸ Δίπολον Λονδίνου-Οὐάσιγκτων

Ὅπως ἀνεφέραμε, ὁ διαχωρισμὸς τοῦ N. Spykman βασιζέται κυρίως στὸν ἀμείλικτο γεωγραφικὸ παράγοντα ὁ ὁποῖος δημιουργεῖ καὶ μιὰ ἀντίστοιχη ἰδεολογηματικὴ ἀφετηρία¹, χρήσιμη διὰ τὸν αὐτο- καὶ ἑτερο-προσδιορισμὸν τῶν, μέχρι πρό τινας, δύο ἡγεμονικῶν συστημάτων συλλογικῆς ἀσφαλείας.

Ἡ ἐν λόγῳ ἐρμηνευτικὴ τοῦ πολιτικο-ἰδεολογικοῦ αὐτοῦ ὀλισμοῦ διερράγη οὐσιαστικῶς, τὸν Νοέμβριο τοῦ 1989, μὲ τὴν πτώση τοῦ ἰσχυροτέρου συμβόλου τῆς: τοῦ Τείχους τοῦ Βερολίνου. Ἐκτοτε πολλὲς «βολικὲς» γιὰ τὸ διεθνὲς πολιτικο-οἰκονομικὸ κατεστημένον καὶ ἰδεολογηματικῶς παγιωμένες καταστάσεις, μὲ σοβαρότατο ὑλικὸ οἰκονομικο-κοινωνικὸ ἀντίκρουσμα, ἔλαβαν τέλος. Οἱ κοινωνικὲς, πολιτικὲς καὶ πνευματικὲς δυνάμεις προσέφυγαν σὲ διαρκῆ καὶ ἀγωνιώδη ἀναζήτηση νέας μεθόδου διεθνοῦς κατανομῆς τῆς ἰσχύος, ἀλλὰ καὶ συστήματος «ἐρμηνευτικῶν ἀλγορίθμων» τῆς νέας πραγματικότητος. Ἀλλὰ καὶ οἱ τότε πολιτικὲς ἑλίτ, ἀλλὰ ὅπως καὶ οἱ παρωχημένοι «ἐργαλειοκοὶ ἐπιστήμονες» των, οἱ μανδραῖνοι τῆς μέχρι τότε διεθνοῦς καθεστηκυίας τάξεως πραγμάτων, εὐρισκόμενοι εἰς τὰ μετόπισθεν τῆς Ἱστορίας, ἀντελήφθησαν ὅτι ὁ μῦθος τοῦ ψυχροπολεμικοῦ ἰδεολογικοῦ ὀλισμοῦ εἶχε ἐκπνεύσει συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν μέχρι τότε κατανομὴ διεθνοῦς ἰσχύος. Εἶχε ἐκπνεύσει μαζὴ μὲ τίς, μέχρι τότε, ἰσχύουσες πολιτικὲς βεβαιότητες καὶ το, μέχρι τότε, διπολικὸ σύστημα «θεομῆς εἰρήνης» καὶ τῆς «ἀμοιβαίας καταστροφῆς/MAD/ mutual assured destruction»².

Οἱ ἐκ δύσεως «ἐργαλειοκοὶ διανοοῦμενοι» ἐστόχευσαν τὸ δημιουργηθὲν «κενὸν ἰσχύος» (vacuum of power)³ στὸ γεωγραφικὸ σύμπλοκο τῆς πρώην ΕΣΣΔ καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ κεντροασιατικῶν δορυφόρων τῆς. Ὁ Zbigniew Brzezinski ἦταν καὶ παραμένει ὁ κύριος ἐκφραστής των. Ἐφ' ὅσον ἡ λεγομένη «Δύσις» ἦτο ὁ νικητὴς τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἔπρεπε αὐτὴ νὰ καλύψει τὸ δημιουργηθὲν vacuum, συνεπῶς ἔπρεπε νὰ ἐνσωματώσει πρῶτα εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν καὶ κατόπιν εἰς τὸ NATO, τὰ ἄνευ πάτρωνος ἀνατολικο-εὐρωπαϊκὰ

1. Ὁ ὅρος «ἰδεολογηματικὴ ἀφετηρία ἀυτοπροσδιορισμὸς» σημαίνει τὸν καλούμενον ἀπὸ τὸν συγγραφέα «προσηλωτικὸ ἀυτοπροσδιορισμὸς». Ἡ χρῆσις τῆς ἀναλυτικῆς αὐτῆς μορφῆς τοῦ ὅρου γίνεται γιὰ χάρις τοῦ ἀνειδικεύτου ἀναγνώστου.

2. <http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/apj/apj97/win97/parrin.html>

3. N.o.A: A condition that exists when someone has lost control of something and no one has replaced them (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/power-vacuum?a=british>)

κράτη και να αφαιρέσει από την κυριαρχία της Μόσχας τα μουσουλμανικά κράτη της Κεντρικής Ασίας. Αυτό υπαγορεύει το υπόδειγμα του Srykman εάν οι ΗΠΑ επιθυμούν να συνεχίσουν να έχουν αν όχι την διεθνή κυριαρχία, τότε τουλάχιστον να διατηρήσουν την διεθνή πρωτοκαθεδρία και ηγεμονία.

Η διαδικασία ένσωματώσεως κρατών εύρισκομένων υπό την επιρροήν του Συμφώνου της Βαρσοβίας από το Μάϊον του 2004 μέχρι τον Ιούλιο του 2013, εντός δεκαετίας δηλαδή, ένδεκα νέες χώρες προσεχώρησαν στην ΕΕ, όκτώ εκ των οποίων της Ανατολικής Ευρώπης (Ούγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Κροατία) και τρεις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες (Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία) αυξάνοντας τον αριθμό των κρατών μελών της ΕΕ σε 28. Τα 22 εκ των οποίων είναι και μέλη του ΝΑΤΟ!

Η διασφάλισης, συνεπώς της δημιουργίας ενός ισχυροτέρου, αγγλοσαξωνικής ταυτότητας και κυριαρχίας των Θαλασσιών Δυνάμεων, «Κρητιδώματος» (Rimland, κατά τον Srykman) πέριξ της Χερσαίας Δυνάμεως της Ρωσικής όμοσπονδίας προχωρεί ακάθεκτος και το μόνον το όποιο υπολείπεται για να αποκλεισθεί ή Νέα Ρωσική Αυτοκρατορία ή όποια θα εκάλυπτε εν πολλοίς την έκταση της πρώην ΕΣΣΔ είναι ουσιαστικώς ή Ουκρανία, της όποίας την «αποκόλληση» από την ρωσική σφαίρα επιρροής είχε σαφώς προδιαγράψει, ήμι-έπιτυχώς, από το 1977, ό Μπρεζίνσκη όρίζοντας ως έτος ύλοποιήσεως του έγχειρήματος, τδ... 2015! Όποια σύμπτωσις!

A.2. Το γνωσιακόν έργαλειόν άναγνώσεως τών διεθνών ίσορροπιών.

Η πρόθεσίς μας έδω είναι να υπογραμμίσουμε το γνωσιοθεωρητικόν κενόν που χαρακτηρίζει την σύγχρονη «μεθοδολογική προθήκη» τών ηγεμονικών έλιτ τών Διεθνών Πόλων Ίσχυος, άναφορικώς πρδς τα έργαλεία άναγνώσεως τών αιτίων της διεθνούς άσταθείας. Το κενό αυτό όδηγει τίς μητροπολιτικές πολιτικές έλιτ σε άεναη περιπλάνηση και άσταθή ταλάντωση μεταξύν τών ήδη νεκρών όλιστικών έρμηνευτικών συστημάτων του παρελθόντος και τών δειλών έκλεκτικιστικών διερευνήσεων, άνευ όμως σαφούς προσανατολισμού και ένδς νέου ή κάποιων νέων προτύπων.

Τό πρώτο ζήτημα που άπαιτείται να συνειδητοποιήσουν οι μητροπολιτικές έλιτ είναι ή άνάγκη της γνώσεως του πολιτισμικού και κατόπιν του οικονομικού προτύπου στο πλαίσιο του όποιου άναζητούν να έντοπίσουν τα δομικά στοιχεία του Νέου Παραδείγματος, εάν φυσικά άναζητούν κάτι παρόμοιο.

Έπίσης πρέπει να τονισθεί, ότι οι έρευνες αυτές είναι υποχρεωμένες να έπιλέξουν ένα έρευνητικόν πρόγραμμα άπληλλαγμένο από άξιολογικές και νορματιβιστικές δουλείες, από θεωρητικοποιημένες προκαταλήψεις περι τής ύπεροχής μιάς άσαφούς θεολογικής, μεταφυσικής και παραπλανητικής «παγκοσμιοποίησης», με χαρακτηριστικά διεθνούς «χυλού», όπου όμως, παραβαίνοντας τους όρους της ίσονομίας του διεθνούς αυτού παιγνίου, ύπάρχει άπαραιτήτως εκείνος ό όποιος κρατεί τόν «άναδευτήρα» αυτού του χυλού και άξομειώνει κατά την βούλησί του την «θερμοκρασία» του, προσπαθώντας να παραμείνει άόρατος

ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν «χυλομόρφων διεθνῶν ὑπηκόων», κρυπτόμενος ὄπισθεν τῶν τειχῶν κάποιας, κατ' ἀνάγκην, νορματιβιστικῆς «πολιτικῆς ὀρθότητος» καὶ ἀπολύτως ἀξιολογικῆς ἐρμηνείας τῶν λεγομένων «ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων».

Συνεπῶς, γιὰ μιὰ ἐπιστημονικὴ καὶ γνωσιολογικῶς ρωμαλέα δημιουργία ἐνὸς ἀναλόγου ἐρευνητικοῦ προγράμματος, θεωρῶ ὡς ἀπαραίτητη τὴν γνώση τῆς Συστημικῆς Γεωπολιτικῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου, ἡ ὁποία κατ' ἀρχὰς καὶ κατ' ἀρχὴν, θὰ ἀναγνώσει μὲ ἀποστειρωμένη καὶ νηφάλια προσέγγιση τὴν ἐμπειρικὴ πραγματικότητα, ὥστε νὰ ἀνακαλύψει τὸ ὑπόδειγμα τῶν τάσεων τῆς κατανομῆς τῆς ἰσχύος στὴν ἱστορικὴ συγκυρία καὶ νὰ προβλέψει, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ, τὶς τάσεις τῆς ἀνακατανομῆς τῆς ἰσχύος μεταξὺ τῶν ἀνταγωνιστικῶν Διεθνῶν Πόλων Ἰσχύος.

Τὴν Ἰσχύ, στὴν προτεινομένη ἀπὸ τὸν γράφοντα Συστημικὴ Γεωπολιτικὴ Μέθοδο Ἀναλύσεως, τὴν προσδιορίζομε ὡς Συνισταμένη Δύναμη ἀποτέλεσμα συνθέσεως τεσσάρων πυλώνων-συνιστωσῶν: α) τοῦ Πυλώνος Ἄμυνα-Ἀσφάλεια β) τοῦ Πυλώνος Οἰκονομία γ) τοῦ Πυλώνος Πολιτικὴ καὶ δ) τοῦ Πυλώνος Πολιτισμὸς-Πληροφορία⁴.

Εἶναι καὶ ὁ μόνος πραγματιστικὸς τρόπος κατανοήσεως τῆς ἐμπειρικῆς πραγματικότητος. Ὁ μόνος τρόπος κατανοήσεως τῆς ὄντολογίας τῶν ἀνταγωνισμῶν αὐτῶν. Τῶν θεμελιωδῶν καὶ οὐσιαστικῶν χαρακτηριστικῶν τους. Ἄρα νὰ σταθμίσει τὴν ἰσχύ τῶν ἀρχικῶν ὑποθέσεων τοῦ σκληροῦ πυρῆνος τοῦ ἐρευνητικοῦ αὐτοῦ προγράμματος, ἀφοῦ τὶς ὑποβάλλει σὲ μιὰ σκληρὰ βάσανο διαψεύσεως ἢ ἐπαληθεύσεως ἐπανεξετάζοντας τὶς ἱστορικῆς κανονικότητες τοῦ παρελθόντος στὸ δοκιμαστήριο τῆς γεωπολιτικῆς ἐξηγησιακῆς καὶ προβλεπτικῆς μεθόδου.

Ἡ μέχρι σήμερα, ἀποτυχοῦσα παντελῶς, μέθοδος τῶν διεθνῶν ἡγεμονικῶν μητροπολιτικῶν κέντρων, ἦταν ἡ προσπάθεια ἀκρίτου μεταφυτεύσεως τοῦ ἰδικοῦ των ἀξιακοῦ συστήματος ὡς πρὸς τοὺς πυλώνες τῆς Ἀσφαλείας, τῆς Οἰκονομίας, τῆς Πολιτικῆς καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ ἐπὶ τῶν περιφερειακῶν Ἐθνικῶν Κοινωνικῶν Σχηματισμῶν πὸν τὰ κέντρα αὐτὰ ἐθεωροῦσαν πὼς ἦσαν ἢ ἔπρεπε "μεταφυσικῶς" νὰ ἀνήκουν, εἰς τὴν ἰδικὴν των σφαῖραν ἐπιρροῆς.

Μὴ ἀντιλαμβανόμενα, μέχρι καὶ σήμερα, τὸ ὅτι τὸ ἰδικὸ των ἀξιακὸ σύστημα δὲν θὰ ἦταν ὑποχρεωτικῶς μεταφυτεύσιμο σὲ διαφορετικὸ κοινωνικὸ, οἰκονομικὸ καὶ πολιτισμικὸ πλαίσιο μὲ μοιραίαν κατάληξη τὴν "τερατογένεση" καὶ τὴν ἀντίδραση τοῦ ἐπιδόξου ὑβριδικοῦ κατασκευάσματος.

4. i) (2013) I. Th. Mazis, «*L'analyse Géopolitique Systématique: Propositions terminologiques et Définitions Metathéoriques selon l'exigence Metathéorique Lakatienne*», *Géographies, Géopolitiques et Géostratégies Régionales*, Vol. I, (1), 2013, pp. 21-32 [ISSN: 2241-6927 PRINT & ISSN: 2241-6935 On line] ii) (2014) Nicholas J. Daras - John Th. Mazis, «*Systemic geopolitical modeling. Part 1: prediction of geopolitical events*», *GeoJournal*, DOI 10.1007/s10708-014-9569-3 Springer Science Verlag, Dordrecht 2014 iii) (2015), Nicholas J. Daras -John Th. Mazis, «*Systemic Geopolitical Modeling. Part 2: Subjectivity in Prediction of Geopolitical Events*», *GeoJournal, Spatially Integrated Social Sciences and Humanities*, vol. 80, no 4, 2015, ISSN 0343-2521, *GeoJournal*, DOI 10.1007/s10708-015-9670-2, Springer Science Verlag, Dordrecht 2015].

Οί πρακτικῆς αὐτῆς ἐνέτειναν τὶς διαφορῆς δυναμικοῦ στοὺς τομεῖς τῆς πολιτικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτισμικῆς ἀναπτύξεως μεταξὺ τῶν Μητροπολιτικῶν Ε.Κ.Σ. καὶ τῶν Περιφερειακῶν ἀντιστοιχῶν τους, δημιουργώντας νέες καὶ ἰσχυρότερες προϋποθέσεις θερμῶν ρήξεων. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰ οἱ ἴδιες οἱ Μητροπόλεις ἀντιμετωπίζουν μὴν ἰδιάζουσα κατάστασι στὸ ἐσωτερικὸ τους: στὸ πλαίσιο τῆς οἰκονομικῆς διεθνοποιήσεως καὶ τῶν συνεχῶν ὀλοκληρώσεων διεθνoῦς κλίμακος, οἱ ἐθνικῆς τους οἰκονομικῆς μονάδες μικροῦ καὶ μεσαίου μεγέθους, ἀνακαλύπτουν ὅτι οἱ παραγωγικῆς, τεχνολογικῆς καὶ ἐν γένει ἀνταγωνιστικῆς κλίμακῆς τους, δὲν ἐπαρκoῦν γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὶς ἀντίστοιχες γιγαντιαῖες κλίμακες τῆς νέας συνεχῶς ὀλοκληρουμένης καὶ διεθνοποιουμένης ἀγορᾶς. Οἱ νέες ὀριζόντιες διεθνεῖς μορφῆς συγκεντρώσεως καὶ συγκεντροποιήσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων, δημιουργοῦν πλέον μὴν νέα τάξι μικρομεσαίων «νεο-προλεταρίων» τῆς παραγωγικῆς καὶ χρηματοπιστωτικῆς διαδικασίας, ἢ ἀνάδυσις τῶν ὁποίων ἀποσταθεροποιεῖ πλήρως τὸ ἐσωτερικὸ πολιτικο-οἰκονομικὸ καὶ πολιτισμικὸ σύστημα τῶν μητροπολιτικῶν συγκροτήσεων.

Τὸ «νεοπρολεταριάτο» αὐτὸ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ ὑψηλὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν νεοπρολεταρίων του καὶ ἄρα ἀποτελεῖ μὴν νέα, πρωτόγνωρη κοινωνικῶς, ἄρα καὶ ἀναλυτικῶς, κοινωνικὴ ὄντοτητα, τῆς ὁποίας ἢ συμπεριφορὰ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπαχθεῖ στὰ μέχρι σήμερα γνωστὰ μαρξιστικὰ πρότυπα ἀποκωδικοποιήσεως. Στὶς περιπτώσεις αὐτῆς ἢ ἄφρων, ὅσον καὶ ἀγωνιώδης, ἀντίδρασις τῆς πολιτικο-οἰκονομικῆς ἐλίτ τῶν Μητροπόλεων εἶναι ἢ «ἐξαγωγή» τοῦ ἐσωτερικοῦ των προβλήματος καὶ ἢ βιαία ἀπόσπασις πόρων καὶ προσόδων (διεθνῆς ὑπεραξία) ἀπὸ τὸν ζωτικὸ χῶρο ποὺ συνιστοῦν οἱ κοινωνικοὶ σχηματισμοὶ τῆς ἀμέσου γεωπολιτικῆς τῶν σφαιρῶν ἐπιρροῆς. Μὲ ἀποτέλεσμα τὶς διεθνεῖς οἰκονομικῆς κρίσεις καὶ τὴν διεθνή ἀστάθεια ποὺ προκύπτει ἀπὸ αὐτῆς.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀντιδράσεως αὐτῆς εἶναι ἢ ἐξασφάλισις τῶν πόρων ἐκεῖνων οἱ ὁποῖοι θὰ κρατήσουν ὑψηλὸ τὸ οἰκονομικὸ καὶ καταναλωτικὸ ἐπίπεδο τῶν μητροπολιτικῶν κοινωνιῶν ὥστε νὰ ἀποσοβηθοῦν φαινόμενα κοινωνικῶν ρήξεων καὶ ἀνατροπῶν στὸ ἐσωτερικὸν των. Ἄν βεβαίως οἱ Ε.Κ.Σ. τῆς ἐκάστοτε μητροπολιτικῆς σφαιρᾶς ἐπιρροῆς δὲν διαθέτουν τὰ ἀπαραίτητα ἀποθέματα πόρων καὶ προσόδων ὥστε νὰ ἰκανοποιηθοῦν τὰ ἐσωτερικὰ κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα τῶν ἐνδιαφερομένων μητροπόλεων, τότε, οἱ μητροπολιτικῆς οἰκονομικο-πολιτικῆς ἐλίτ ἐπιδιώκουν τὴν διεύρυνση τῶν γεωπολιτικῶν τους σφαιρῶν ἐπιρροῆς ἐπιδιώκοντας νὰ ἐντάξουν βιαίως σὲ αὐτῆς, νέους Ἐθνικοὺς Κοινωνικοὺς Σχηματισμοὺς. Εἶναι προφανῆς ὅμως ὅτι τὸ διεθνῆς σύστημα δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀνθέξει ἐπὶ μακρὸν τὶς νέες αὐτῆς μεθόδους οἰκονομικοῦ, πολιτικοῦ καὶ πολιτισμικοῦ ἡγεμονισμοῦ.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀποσπάσεως τῆς διεθνoῦς ὑπεραξίας μὲ «ἥπιο» —κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον— τρόπον ποὺ ἐχαρακτήριζε ἀκόμη καὶ τὴν δυτικὴ σοσιαλιστικοκρατία, ὅπως ἄλλωστε καὶ τὸ πάλαι ποτὲ σοβιετικὸ *imperium* ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ψυχροῦ πολέμου, ἔχει μετεξελιχθεῖ σὲ σύστημα «θερμῶν» ρήξεων καὶ βιαίων ὑπερεθνικῶν ὀλοκληρώσεων.

Εἰς τὴν παρούσαν ὅμως ἱστορικὴ συγκυρία καὶ οἱ μητροπολιτικῆς κοινωνιῆς ἀντιμετωπίζουν ἔντονες ἀνατρεπτικῆς προκλήσεις καὶ ἐκρηκτικῆς καταστάσεις.

Ἡ διεθνοποιημένη ἀγορὰ στὸν ἀνεπτυγμένο, βιομηχανικῶς, κόσμο δὲν ἀφήνει περιθώρια παρανοήσεως: ἡ ἠλεκτρονικὴ ταχύτης τοῦ «τρίτου κύματος» προ-λεταριοποιεῖ μὲ ἀνάλογη ταχύτητα τὶς μᾶζες τῶν ἐργαζομένων τῶν κοινωνιῶν αὐτῶν καὶ τὶς ριζοσπαστικοποιεῖ κοινωνικο-πολιτικῶς.

Ὁ στόχος τῶν περιθωριοποιημένων αὐτῶν, ὑπερεθνικῆς προελεύσεως, μαζῶν, εἶναι πλέον ὁ μητροπολιτικὸς ἡγεμόν! Ὅχι μόνον ὡς πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ δομὴ πλέον ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθνικὴ ταύτοτικὴ ὄντοτης, ὡς πολιτισμὸς, ὡς ιδεολο-γηματικὸς ἀποδιοπομπαῖος τράγος, ὡς ἡ «γένενα» πάσης παρακμῆς καὶ ἀθλιότη-τος, ὡς «τοτέμ μίσους». Αὐτὴ ἡ δαμινοποιητικὴ ἀντιμετώπισις ὀδηγεῖ στὴν ἀθλιότητα τῶν ρατσισμῶν καὶ τοῦ διαχρονικῆς καὶ διστορικῆς ἰσχύος ἐθνικι-στικοῦ μίσους. Ἡ ποιότης τῆς ἀντιπαραθέσεως μεταξὺ Περιφερειακῶν καὶ Μη-τροπολιτικῶν ἐθνικῶν κοινωνικῶν σχηματισμῶν (Ε.Κ.Σ.) παύει νὰ εἶναι πλέον ὀρθολογιστικὴ. Μετατρέπεται σὲ μεταφυσικὴ, σὲ «δαμινομαχία», ἡ ὁποία μὲ βεβαιότητα ὀδηγεῖ στὶς πάσης φύσεως διεθνεῖς καὶ διεθνικῆς φρικαλεότητες, ὅπως ἀκριβῶς εἶναι ἡ θρησκευτικὴ ἢ ἡ πολιτικὴ τρομοκρατία! Ὁ κύκλος κλείνει! Οἱ νέου τύπου ὑπερεθνικῆς ὀλοκληρώσεις πρέπει νὰ ἐπιλέξουν τὴν μορφή καὶ τὴν ποιότητα τοῦ περιεχομένου τους. Τὴν μορφή καὶ τὴν ποιότητα τῆς διαδι-κασίας ὑλοποιήσεώς τους. Τὴν μορφή καὶ τὴν ποιότητα τῶν σχέσεων μεταξὺ τους. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκριβῶς καλοῦνται νὰ ἀπαντήσουν σὲ θεωρητικὸ ἐπίπε-δο οἱ μητροπολιτικῆς πολιτικο-οἰκονομικῆς ἐλίτ.

Α.3. Τὸ ἄστοχον, ἀνεπίκαιρον καὶ ἐπικίνδυνον τῆς ἐπιβιώσεως τῆς ψυχροπολεμικῆς πολιτικῆς σημειολογίας.

Ἐὰν θεωρήσομε ὅτι τὸ ιδεολογικὸν δίπολον μεταξὺ τοῦ Ἀριστεροῦ Ἰδεολο-γικοῦ καὶ Οἰκονομικοῦ συγκεντρωτισμοῦ καὶ τῆς Φιλελευθέρου Οἰκονομικῆς, Πολιτικῆς καὶ Πολιτισμικῆς ἀντιλήψεως εἶχε κάποτε λόγο λειτουργίας, πολιτικὴ χρηστικότητα καὶ σχετικὸ περιεχόμενο τὴν ἐποχὴ τῶν συγκρούσεων μεταξὺ τῶν δύο πόλων ἰσχύος (Ἀνατολικοῦ καὶ Δυτικοῦ), ἡ ἀνωτέρω ἀνάλυσις στὶς ἡμέρες μας δημιουργεῖ σοβαρὰς ἀμφιβολίας τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν νέα οὐσία τοῦ πε-ριεχομένου τῶν ὄρων αὐτῶν μετὰ τὴν πτώση τοῦ Τείχους τοῦ Βερολίνου καὶ τὴν ἐργαλειακὴ χρησιμοποίησις τοῦ Ἰσλαμιστικοῦ Κινήματος στὸν διαρκῆ ἀνταγω-νισμὸ μεταξὺ Χερσαίων καὶ Θαλασσίων Δυνάμεων.

Ἐνα Ἰσλαμιστικὸ Κίνημα τὸ ὁποῖον γεννᾶται καὶ μορφοποιεῖται στὸ πλαίσιο τοῦ διεθνοῦς Ἰσλάμ, τὸ ὁποῖον διαθέτει μία, τεραστίων διαστάσεων, διεθνή δημο-γραφικὴν ἰσχύ. Τὸ ἔτος 2010, ὁ διεθνὴς ἰσλαμικὸς πληθυσμὸς ἀνήρχετο, στὰ 1,6 δι-σεκατομμύρια, ἤτοι το ἕν τέταρτον περίπου τοῦ διεθνοῦς πληθυσμοῦ. Συμφώνως πρὸς τὸ Pew Research Center, μέχρι τὸ ἔτος 2050 ὁ διεθνὴς μουσουλμανικὸς πλη-θυσμὸς θὰ εἶναι ἰσότιμος μὲ τὸν διεθνή χριστιανικὸν πληθυσμὸν, ἐγγίζοντας περὶ τὰ 3 δισεκατομμύρια ψυχῆς. Οἱ ἰσλαμικοὶ πληθυσμοὶ διαθέτουν ἐπίσης μίαν ρωμαλέα με-ταφυσικὴν προσήλωσιν στὸν θρησκευτικὸν τους ἄξονα.

Ὁ «δυτικὸς» ἡγεμονικὸς πόλος ἐπέλεξε δυστυχῶς νὰ ἐργαλειοποιήσῃ αὐτὸ τὸ Ἰσλάμ γιὰ νὰ τὸ στρέψῃ πρῶτον ἐναντίον τοῦ Ἀνατολικοῦ ἡγεμονικοῦ

πόλου ισχύος και δεύτερον έναντίον του ίδιου του...έαυτου του, με αποτέλεσμα σφαγές, τρομοκρατία, διεθνή αστάθεια και πόλεμο. Δεν μπήκε στόν κόπο να εξετάσει ποιές είναι οι επιδιωκόμενες νέες υπερεθνικές δομές και συσσωματώσεις και ποιές θα είναι οι προταθησόμενες κοσμοαντιλήψεις οι οποίες θα δύνανται να απαντήσουν στα σύγχρονα πιεστικά έρωτήματα. Τα έρωτήματα της Οικολογίας, της Ένέργειας, της Έργασίας και της Διεθνούς και Έσωτερικής Ασφαλείας.

Το αποτέλεσμα του ιστορικού αποστακτήρος του κα' αιώνας δίδει ένα φίλτρο εξαιρετικά διαυγές, αρκεί οι ισχυροί του πλανήτου να θέλουν να το ιδούν: πρόκειται για το τέλος των προσηλώσεων, το τέλος των ιδεολογημάτων, το τέλος των μαζικών φαντασιώσεων. Το μέγα θέμα είναι εάν, ποιοί και πότε θα γευθούν αυτό το έλιξιριο.

Το νέο παράδειγμα που προκύπτει ως άρωμα του ιστορικού αυτού αποστάγματος ονομάζεται Σύνθεσις! Σύνθεσις οικονομικών και πολιτικών μεθόδων, σύνθεσις κοινωνικών αντιλήψεων, σύνθεσις πολιτισμών. Σύνθεσις ή όποια θα προέλθει μετά από προσεκτική ποιοτική και ποσοτική ανάλυση των διεθνών πολιτικών, οικονομικών, πολιτισμικών και άμυντικών δεδομένων. Δηλαδή μετά από μία προσεκτική γεωπολιτική ανάλυση. Μια σύνθεσις ή όποια δεν μπορεί παρά να στοχεύει στην ανθρώπινη ευημερία και την διεθνή δικαιοσύνη: στοιχία τα όποια διασφαλίζουν —και μόνον αυτά— την Διεθνή Ασφάλεια. Στην ιστορική λοιπόν αυτήν συγκυρία ή συμπαγής βάσις, ή ύποδομή της Συνθέσεως αυτής είναι —πάλιν και πάντα— οικονομική.

Πρόκειται για την ελευθέραν οικονομία, έστω και αν παρατηρείται ή παρουσία μεταβατικών καταστάσεων, όπως αυτή της Κίνας, ή όποια όμως όδευει προσεκτικά και με σφραγισμένη πρὸς αυτήν την κατεύθυνση. Οι εξέλιξεις όμως στόν τομέα της πληροφορίας δεν άφοροῦν μόνον την ταχύτητα διακίνησης του χρήματος και των επενδύσεων, πραγματικών ή πλασματικών. Άφοροῦν επίσης και επηρεάζουν και την πολιτισμική όσμωση μεταξύ των διαφόρων Έθνικών Κοινωνικών Σχηματισμών αλλά και των πάσης φύσεως (Άμυντικής, Οικονομικής, Πολιτικής, Πολιτισμικής) συσσωματώσεών τους. Η όσμωτική αυτή διαδικασία, αν δρομολογηθεί μεθοδικῶς και αποφασιστικῶς μέσω των συσσωματώσεων αυτών, θα έπιταχυνθεί και θα έπιτρέψει την δημιουργία νέων υπερεθνικών συσσωματώσεων κοινής πολιτισμικής βάσεως (π.χ. Ευρωπαϊκή Ένωσις). Οι νέες αυτές συσσωματώσεις θα έχουν άποδεχθεί την λογική της κοινής οικονομικής προσπάθειας πρὸς το κοινὸ όφελος και θα έχουν εξαλείψει πολιτισμικοῦ τύπου διαφορές, οι όποιες ήσαν εκ της φύσεώς των συγκρουσικοῦ⁵ τύπου. Οι άλληλοκαλύψεις μεταξύ των διαφορετικής πολιτισμικής βάσεως συσσωματώσεων δεν θα λείψουν. Αυτές άκριβῶς οι άλληλοκαλύψεις θα αποτελέσουν τις γέφυρες για τις νέες όσμωτικές διαδικασίες μεταξύ ήδη ένοποιηθέντων γεωπολιτισμικών συμπλόκων. Οι νέες αυτές όσμωτικές διαδικασίες δευτέρου επιπέδου και διττής φύσεως (οικονομικής και πολιτισμικής) οδηγοῦν στην τε-

5. Γράφομεν «συγκρουσικοῦ» και όχι «συγκρουσιακοῦ» διότι το οὐσιαστικὸν είναι «σύγκρουσις» και όχι «συγκρουσία».

λικού επιπέδου δημιουργία πλανητικής συνειδήσεως, ή όποια δέν μπορεί παρὰ νὰ διέπεται, ώς ἐκ τῆς διαδικασίας σχηματισμοῦ τῆς, ἀπό τῆς ἀρχῆς τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀποδοχῆς, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀσφαλείας καί τῆς τάξεως.

Οἱ προϋποθέσεις γιά τὴν ὁμαλὴ ἐξέλιξη τῶν συντελεστῶν τῆς οἰκονομικῆς καί πολιτισμικῆς αὐτῆς ὑποδομῆς ὅπως καί τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα γιά τὴν ἀσφαλῆ τεχνικῶς καί κοινωνικο-πολιτικῶς λειτουργίας τῆς συνοψίζονται στὰ ἐξῆς σημεῖα:

- 1) Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀμοιβαιότητος παροχῆς καί ἀποδοχῆς Ἠθικῶν καί Ἐμπραγματῶν στοιχείων, μεταξὺ τῶν διαφορετικῶν Πολιτισμῶν καί ἡ, ὑπ' αὐτὸ τὸ πρῶσιμα, προστασία τῶν Πολιτικῶν καί Πολιτισμικῶν ἐλευθεριῶν στὸ πλαίσιο τοῦ σεβασμοῦ καί τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν
- 2) Τὸ Κράτος Δικαίου καί ὁ Ἐλεγχος καί διαφύλαξη τῶν ὄρων τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ σὲ διεθνῆς ἐπίπεδο,
- 3) Ἐλευθέρα διακίνησις τῶν ἰδεῶν καί ὑποχρεωτικὴ παροχὴ Ἐκπαιδεύσεως σὲ ὅλους τοὺς πολῖτες.
- 4) Προστασία τῶν Φυσικῶν Πόρων, τῶν Φυσικῶν Διαθεσίμων καί τοῦ Περιβάλλοντος

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω θὰ χρειασθεῖ νὰ ἐπιχειρηθοῦν σὲ ἓνα διεθνῆς, ὑπερεθνικὸ περιβάλλον, τοῦ ὁποίου τὰ συστατικὰ στοιχεῖα (τὰ ἐπὶ μέρους κράτη) θὰ πρέπει νὰ συνεργασθοῦν ἀρμονικῶς μεταξὺ τῶν. Πρῶτῃ λοιπὸν ἀπαιτήσις γιά τὴν ἐπιτυχία τοῦ σχεδίου αὐτοῦ εἶναι ἡ δημιουργία ἐνὸς ἀποτελεσματικοῦ καί ὄχι ὑποκριτικοῦ ὑπερεθνικοῦ νομικοῦ πλαισίου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκκινεῖ ἀπὸ τῆς ὑπάρχουσας διεθνοδικαϊκῆς καταστάσεως, ἀλλὰ θὰ ἀντιμετωπίζεται ὡς «Ἐσωτερικὸ Δίκαιο» τῆς Διεθνοῦς Κοινότητος. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι θὰ εἶναι ἐφωδιασμένο μὲ κοινῶς καί διεθνῶς ἀποδεκτὸ σύστημα καταστολῆς, ὅπως καί ἀντιστοίχους ὑπο-μηχανισμοὺς ἐπιβολῆς τῶν κελευσμάτων τοῦ νέου Ἐσωτερικοῦ Δικαίου Διεθνοῦς Ἐπιπέδου.

Ἐδῶ οἱ στόχοι τῆς Διεθνοῦς Κοινότητος, ἐὰν θέλει νὰ κατέχη ἐπαξίως αὐτὸν τὸν τίτλο, θὰ πρέπει νὰ εἶναι δύο:

- 1) Σύνθεσις τῶν ὑπαρχόντων Συστημάτων ἀπονομοῦ Δικαιοσύνης (Διεθνή Δικαστήρια) καί δημιουργία ἐνὸς Διεθνοῦς Συστήματος Δικαστικῆς Ἐξουσίας πλανητικῶς ἀποδεκτοῦ καί
- 2) Σύνθεσις τῶν ὑπαρχόντων Συστημάτων Συλλογικῆς Ἀσφαλείας καί ἐκ νέου δημιουργία ἐνὸς Νέου Διεθνοῦς Συστήματος Συλλογικῆς Ἀσφαλείας. Ἡ προσπάθεια τῆς διεθνοῦς κοινότητος γιά τὴν ἐπίτευξη τῶν ἀνωτέρω στόχων θὰ εἶναι μακρὰ καί πολυεπίπεδος. Στὸ πλαίσιο ὅμως αὐτῆς τῆς προσπάθειας οἱ ἀπρηχαιωμένοι καί ὀπισθοδρομικοὶ διαχωρισμοὶ μεταξὺ «Ἀριστερᾶς» καί «Δεξιᾶς» ποὺ παραπέμπουν στὸ 1789 τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως δέν ἔχουν θέση.

Τὸ διακύβευμα πλέον εἶναι πλανητικὸ καί τὰ συστατικὰ του μέρη ποὺ ἀπαιτοῦν λύση εἶναι σημαντικώτατα καί πολυάριθμα. Εἶναι ὅμως καί ἄλλου, ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου μὲ ἀδρότερα χαρακτηριστικά. Ἡ Ἑλλὰς καί ὁ Ἑλληνισμὸς ἔχει ἓναν σημαντικώτατο, ὅσον καί πρακτικῆς χρησιμότητος, ρόλο νὰ διαδραματίσει στὸ νέο αὐτὸ πολιτικὸ, καί πλανητικῶν χαρακτηριστικῶν, τοπίο.

Ὁ ἐγγενὴς οἰκουμενικὸς πολιτικός, γλωσσικὸς καὶ πνευματικὸς τῆς πολιτισμὸς μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει τὸν ἐν δυνάμει ἀγωγὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ αὐτοῦ πνεύματος τοῦ νέου, ἀναγκαίου πλανητικοῦ Ἀνθρωπισμοῦ. Ὁ βυζαντιανὸς σύνδεσμος τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ τὸν ἑλληνισμὸ ἀλλὰ καὶ ὁ ἀντίστοιχος τοῦ Δυτικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους ἠμπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ ὡς ἰσχυρότατος θετικὸς καταλύτης στὴν διαδικασία γενέσεως τοῦ νέου αὐτοῦ πλανητικοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς πολιτικὲς ἔλιτ παραμένει διαρκὲς αἴτημα νὰ ἀντιληφθοῦν «τὶς μουσικὲς» αὐτὲς «τὶς ἐξαίσιες / τ' ἀόρατα ὄργανα τοῦ μυστικοῦ θιάσου» ποὺ πλησιάζουν... Αὐτὴ καὶ μόνη ἢ συνειδητοποιήσις ὀρίζει, προσδιορίζει, καθορίζει, διασαφηνεῖ τὶς ιδεολογικὲς προσεγγίσεις ποὺ πρέπει νὰ τὶς χαρακτηρίζουν, ποὺ πρέπει νὰ νοηματοδοτοῦν τὴν πολιτικὴ τους Πράξη καὶ Πρακτικὴ.

Τὸ κλασικὸν ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐνυδατωμένο μὲ τὴν χριστιανικὴ πνευματικότητα, λειτουργῶντας στὸ πλαίσιο τοῦ ρωμαϊκοῦ νομικοῦ οἰκοδομήματος, καὶ συνεπικουρούμενο ἀπὸ τὸν ἰουδαϊκὸ πραγματιστικὸ κοσμοπολιτισμὸ μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει τὴν στερεὰ γέφυρα μεταξὺ ἀνατολικοῦ καὶ δυτικοῦ κόσμου. Στὸ πλαίσιο αὐτό, ἀρτηριοσκληρωτικὰ ρατσιστικὰ θέσφατα καὶ πεπαλαιωμένα ιδεοληπτικὰ σχήματα δὲν ἔχουν θέση. Ὁ Νέος πλανητικὸς πολιτισμὸς πρέπει νὰ ἐπανεύρῃ τὰ πρωταρχικὰ του αἴτια, τὰ βασικὰ δομικὰ του στοιχεῖα ἐὰν ἢ ἀνθρωπότης ἐπιθυμῇ νὰ ἐπιβιώσῃ καὶ νὰ δικαιώσῃ τὸν τίτλο τοῦ Ἀνθρώπου.

Ὁ νέος αὐτὸς πολιτισμικὸς κλειδὸλίθος πρέπει νὰ ἐγκατασταθεῖ ἀπὸ τὶς κατὰ τόπους πολιτικὲς ἔλιτ στὴν κορυφὴ τοῦ ἔθνικοῦ καί, κατόπιν, τοῦ διεθνoῦς κοινωνικο-πολιτικοῦ κελύφους, ἔχοντας ὡς βασικὰ οἰκοδομικὰ στοιχεῖα, τὴν συνειδητοποιημένη Εὐρώπη, τὶς Η.Π.Α. καὶ τὴν Ρωσικὴ ὁμοσπονδία. Νὰ συνθέσῃ καὶ νὰ συνδέσῃ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἐνώνουν τοὺς ἐπὶ μέρους πολιτισμοὺς, ἀκυρώνοντας τὰ στοιχεῖα ποὺ τοὺς ἀντιπαραθέτουν. Στὴν ἱστορικὴ λοιπὸν αὐτὴν φάση, οἱ πολιτικὲς ἔθνικες ἔλιτ πρέπει νὰ ἀρθοῦν στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων. Καὶ μιὰ τέτοια στάσις ἀπαιτεῖ ἐντιμότητα καὶ ἀπόλυτον εἰλικρίνεια ἐκ μέρους των⁶. Ἀρχὲς παλαιές, ἱστορικῶς δικαιωθεῖσες, οἱ ὁποῖες ὅμως ἐλημονήθησαν καὶ ἐτάφησαν στὴν σκόνῃ τῆς Ἱστορίας καὶ στὰ ἐρείπια τῶν ἐξαφανισθεισῶν Αὐτοκρατοριῶν. Τώρα ὅμως, μὲ τὴν Αὐγὴ ἑνὸς Νέου Πλανητικοῦ Ἀνθρωπιστικοῦ Πολιτισμοῦ, ἐπανερχονται στὴν ἐπιφάνεια καὶ μᾶς κτυποῦν καὶ πάλιν τὴν πόρτα τῆς Μνήμης καὶ τῆς Συνειδήσεως. Ἄς τοὺς ἀνοίξομε καὶ ἄς σπεύσομε, ἀπαλασσόμενοι ἀπὸ τὰ προσηλωτικὰ ἔργα τοῦ παρελθόντος.

6. «Ἐμπιστοσύνη» κατὰ Φ. Φουκουγιάμα καὶ «Κοινωνικὴ Ὑπευθυνότητα» κατὰ Μ. Ροκάο.